

Kwalificatiedossier Verkenner

Versie: 1.0, 18 februari 2021

Instituut Fysieke Veiligheid
Brandweeracademie
Postbus 7010
6801 HA Arnhem
Kemperbergerweg 783, Arnhem
www.ifv.nl
info@ifv.nl
026 355 24 00

Colofon

Opdrachtgever: Werkveldadviescommissie
Contactpersoon: Chris Blanken
Titel: Kwalificatiedossier Verkenner
Datum: 18 februari 2021
Status: Definitief, goedgekeurd door WVA
Versie: 1.0
Auteurs: Clusterwerkgroep Incidentbestrijding gevaarlijke stoffen
Eindverantwoordelijk: Veiligheidsberaad

Inhoud

Inleiding	4
Deel A Algemene informatie	5
Deel B Overzicht kerntaken	6
Deel C Competenties	7
Deel D Uitwerking kerntaken	9
Deel E Specificaties vakbekwaamheid	11
Deel F Verantwoording	12
Bijlage 1 Namenlijst	14
Bijlage 2 Begrippen en afkortingen	15

Inleiding

Opbouw dossier

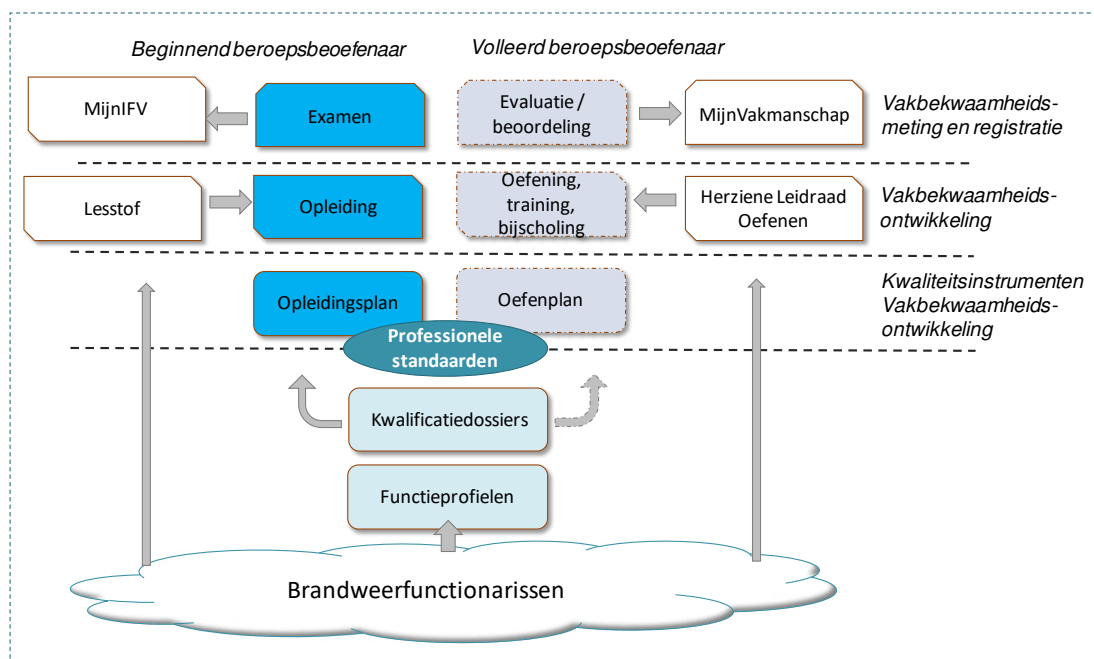
Het kwalificatiedossier beschrijft op gestandaardiseerde wijze de functievereisten voor *Verkenner* binnen een veiligheidsregio. Dit document is ervoor bedoeld om een algemeen beeld te schetsen voor deze functie. De opbouw van het kwalificatiedossier ziet er als volgt uit:

- Deel A Algemene informatie over wat de functie typeert.
- Deel B Beschrijving van kerntaken.
- Deel C Beschrijving van competenties.
- Deel D Uitwerking van de kerntaken in werkzaamheden en daaruit voortvloeiend de keuzes en dilemma's van de functie.
- Deel E Beschrijving van de specificaties van zowel de initiële als de blijvende vakbekwaamheid, evenals een beschrijving van het niveau.
- Deel F Verantwoording van de totstandkoming van het kwalificatiedossier als het benoemen waar de verantwoordelijkheid ligt voor het onderhouden van het kwalificatiedossier.

Samenhang kwaliteitsinstrumenten

Het kwalificatiedossier vormt de basis voor het onderwijs en de examinering. Een overzicht van kennis en vaardigheden kan worden opgenomen in het opleidingsplan.

Beoordelingscriteria zijn opgenomen in het examenplan. Onderstaand schema geeft deze samenhang weer.

Figuur 1: Repressieve functies

Deel A Algemene informatie

A.1 Plaatsing van de functie binnen de brandweercontext

De verkenner werkt samen met de leden van een verkenningseenheid bij het in beeld brengen van de effecten van een incident. Hij¹ werkt onder leiding van een coördinator verkenningseenheid of AGS en heeft binnen de brandweereenheid een specifieke taak. De verkenner hanteert de middelen die nodig zijn tijdens de inzet.

A.2 Positie van de functie

De rol van de verkenner is uitvoerend van aard. De verkenner verricht werkzaamheden ter verkenning en beeldvorming van de effecten van een incident. In opdracht van een coördinator verkenningseenheid of AGS voert hij metingen, monsternamen en waarnemingen uit in het bron- en effectgebied van het incident. Hij rapporteert de resultaten aan de coördinator verkenningseenheid of AGS.

Een verkenner maakt deel uit van een verkenningseenheid die wordt aangestuurd door een coördinator verkenningseenheid of AGS. Elke ploeg die op verkenning wordt gestuurd bestaat uit minimaal twee verkenners. De verkenner is zelf of met zijn collega verantwoordelijk voor het kiezen van werkzaamheden en middelen die passen bij de opdracht. Bij het uitvoeren van zijn taken werkt hij volgens (veiligheids)procedures en werkafspraken.

Als de verkenner het uitrukvoertuig bestuurt bij een prio 1 inzet, dient hij de richtlijnen 'Optische- en geluidssignalen' toe te passen en in bezit te zijn van het diploma brandweerchauffeur.

A.3 Complexiteit van de functie

De werkzaamheden variëren en moeten in wisselende en van tevoren niet bekende situaties worden toegepast. Hierbij kan het in beperkte mate nodig zijn van procedures af te wijken en creatief een oplossing te zoeken binnen de gestelde kaders, zonder dat de veiligheid in het geding komt en het beoogde resultaat wordt behaald.

Tevens is de verkenner verantwoordelijk voor het bijhouden van zijn vakinhoudelijke competenties.

---

¹ Waar 'hij' staat, kan ook 'zij' gelezen worden.

Deel B Overzicht kerntaken

Kerntaak 1 Uitrukken naar het incident*

De verkenner selecteert de persoonlijke beschermingsmiddelen, controleert deze en trekt deze aan. Hij controleert de inventaris van de meetkoffer en andere waarnemingsmiddelen op compleetheid en werking. De verkenner ontvangt en registreert de meet- of waarnemingsopdracht en rukt uit naar de opgegeven locatie met inachtneming van de ontvangen instructies. Hij kan gebruik maken van digitale en analoge navigatiemiddelen en informatievoorziening.

Kerntaak 2 Verkennen van het bron- en effectgebied van het incident*

De verkenner voert metingen, monsternamen en waarnemingen uit in het bron- en effectgebied van het incident en rapporteert de resultaten aan de coördinator verkenningseenheid (CVE) of AGS.

Kerntaak 3 Herstellen na het incident*

De verkenner controleert na een inzet de gebruikte middelen, zoals de inventaris van de meetkoffer en andere waarnemingsmiddelen op compleetheid en werking en vult deze aan. Na afloop van de inzet neemt hij met de andere leden van de verkenningseenheid deel aan de evaluatie en zorgt voor registratie van inzetgegevens.

* Het incident kan zijn: brand (waar onder depositie, rookverspreiding en natuurbrand), hulpverlening (waar onder schade aan gebouwen, hoog water, grootschalige uitval van nutsvoorzieningen, aardbevingen en grootschalige explosieschade), gevaarlijke stoffen (waar onder stank en asbest) en waterongevallen.

Deel C Competenties

Er wordt gebruik gemaakt van de CompetentieBOX Gemeenten (www.aeno.nl). In de competentiematrix hieronder worden de belangrijkste competenties benoemd voor de functie verkenner in relatie tot de kerntaken.

C1. Competentiematrix					
Kerntaken	Competenties				
	Stressbestendigheid	Verantwoordelijkheid	Samenwerken	Zelfstandigheid	Nauwkeurigheid
Uitrukken naar het incident	D	D	C	D	D
Verkennen van het bron- en effectgebied van het incident	D	D	C	D	D
Herstellen na het incident		D			D

1.1.1 Stressbestendigheid

Niveau D (ontspannen)

- Houdt overzicht bij een grote werkvoorraad.
- Blijft goed functioneren onder tijdsdruk.
- ontspant zich na een zware werkdag.
- Blijft rustig bij hectische omstandigheden.

1.1.2 Verantwoordelijkheid

Niveau D (nakomen)

- Komt afspraken na.
- Is aanspreekbaar op gemaakte afspraken.
- Voelt en toont zich medeverantwoordelijk voor (de gevolgen van) de activiteiten die worden uitgevoerd door het organisatieonderdeel.
- Neemt verantwoordelijkheid indien taken veranderen.

1.1.3 Samenwerken

Niveau C (terugkoppelen)

- Geeft anderen ruimte om voor hun mening uit te komen en luistert goed.
- Streeft gezamenlijke doelen na.
- Koppelt op tijd terug.
- Biedt gevraagd en ongevraagd hulp indien nodig.
- Wisselt proactief argumenten, ideeën en informatie uit met anderen.

1.1.4 Zelfstandigheid

Niveau D (uitvoeren)

- Verricht zonder hulp van anderen taken.
- Vormt zich een eigen beeld van de situatie.
- Vertrouwt op eigen kennis en ervaring.
- Handelt zelfstandig maar volgens bepaalde procedures.

1.1.5 Nauwkeurigheid

Niveau D (kwaliteit bewaken)

- Heeft oog voor kwaliteit maar ook kwantiteit van het werk.
- Controleert het eigen werk op tekortkomingen en herstelt gemaakte fouten.
- Verwerkt gegevens en/of verricht handelingen met een grote mate van precisie.
- Werkt zorgvuldig.

Deel D Uitwerking kerntaken

Kerntaak 1	Uitruk naar het incident
1.1	Werkzaamheden
1.1.1	Weet de plaats van de opgedragen locatie te vinden op basis van de opgegeven coördinaten, adressen, meetpunten en actuele meteorologische gegevens.
1.1.2	Selecteert de persoonlijke beschermingsmiddelen, controleert en gebruikt deze.
1.1.3	Controleert de inventaris van de meetkoffer en andere waarnemingsmiddelen op compleetheid en werking.
1.1.4	Registreert en verifieert de meetopdracht.
1.1.5	Onderhoudt actief contact met de CVE met behulp van communicatieapparatuur.
1.2	Keuzes en dilemma's
1.2.1	Vertrouwen op de veiligheidsmarges die de CVE op basis van op afstand verzamelde gegevens doorgeeft maar daarbij eigen veiligheid in acht blijven houden.
1.2.2	Onderscheiden van hoofd- en bijzaken in gegevens relevant voor de inzet.
1.2.3	Het afwegen van de benodigde snelheid van handelen versus de zorgvuldigheid en veiligheid.
1.2.4	Herkennen van een veranderende situatie en relevante wijzigingen doorgeven.
1.2.5	Het afwegen van de eigen veiligheid ten opzichte van het verwachte resultaat van de inzet.
Kerntaak 2	Verkennen van het bron- en effectgebied van het incident
2.1	Werkzaamheden
2.1.1	Voert metingen, monsternamen en waarnemingen uit volgens de geldende instructies en handelt ernaar.
2.1.2	Bedient de opgegeven meet-, monsternamen- en waarnemingsinstrumenten.
2.1.3	Noteert de resultaten, exacte plaats en tijdstip op het registratieformulier.
2.1.4	Rapporteert de resultaten aan de CVE.
2.1.5	Monitort de omgeving en de weersomstandigheden (meteo) continu m.b.t. de inzet en de eigen veiligheid en rapporteert deze aan de CVE.
2.2	Keuzes en dilemma's
2.2.1	Vertrouwen op de veiligheidsmarges die de CVE op basis van op afstand verzamelde gegevens doorgeeft maar daarbij eigen veiligheid in acht blijven houden.
2.2.2	Het afwegen van de eigen veiligheid ten opzichte van het verwachte resultaat van de inzet.
2.2.3	Het afwegen van de ontwikkeling van het incident ten opzichte van de eigen veiligheid.

3.1 Werkzaamheden

- 3.1.1 Controleert na een inzet de meet-, monstername- en andere waarnemingsinstrumenten op compleetheid en werking en vult deze aan.
- 3.1.2 Maakt overige gebruikte materialen, zoals persoonlijke beschermingsmiddelen en uitrukvoertuig inzetgereed.
- 3.1.3 Neemt met de leden van de verkenningseenheid deel aan een evaluatiegesprek over de inzet en zorgt voor registratie van de inzetgegevens.

3.2 Keuzes en dilemma's

- 3.2.1 Kritisch kijken naar het eigen handelen in onoverzichtelijke omstandigheden.
- 3.2.2 Omgaan met tekorten waardoor de meet-, monstername- en andere waarnemingsinstrumenten niet compleet gemaakt kunnen worden.

Deel E Specificaties vakbekwaamheid

E.1 Instroomeisen functie

Om het diploma Verkenner te verkrijgen moet de verkenner:

- > minimaal beschikken over aantoonbaar VMBO werk- en denkniveau
- > beschikken over de kennis en vaardigheden die zijn benoemd in het kwalificatiedossier van Manschap. Het diploma Manschap voldoet als instroomeis.
- > de proeve van bekwaamheid afgesloten hebben met een voldoende resultaat.

Het diploma verkenner is MBO2 werk- en denkniveau.

E.2 Vakbekwaam worden en blijven

De vakbekwaamheid wordt geborgd door middel van opleiden, examineren, bijscholen, trainen en oefenen. In het kader van 'vakbekwaam worden' en 'vakbekwaam blijven' kan die vakbekwaamheid worden opgedaan dan wel onderhouden.

De invulling van het vakbekwaam blijven is zowel een werknemers- als werkgeversverantwoordelijkheid. De verkenner ontwikkelt inzicht in zijn vakbekwaamheid door (ongevraagde) positieve en negatieve feedback. De verkenner krijgt begeleiding bij het reflecteren.

Hij vraagt ondersteuning bij het formuleren van zijn leer- en oefenbehoeften en het opstellen van een plan om zijn competenties gericht op peil te houden en op de hoogte te zijn van nieuwe ontwikkelingen en vakkennis. Hij toont zijn vakbekwaamheid door zich te laten beoordelen.

De invulling hiervan is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van werknemer en werkgever.

Deel F Verantwoording

F.1 Totstandkoming

Bij de totstandkoming van het nieuwe Kwalificatiedossier is een Clusterwerkgroep samengesteld (CWG). Deze bestaat uit een combinatie vertegenwoordigers uit het veld die momenteel de rol van AGS, Gaspakdrager en/of Verkenner gevaarlijke stoffen vervullen, en/of hierin onderwijs verzorgen en van vertegenwoordigers van de Brandweeracademie. De bezetting van deze groep vindt u in bijlage 1 van het Kwalificatiedossier.

De volgende stappen zijn genomen:

- > Het IFV heeft een voorstel kwalificatiedossier opgesteld op basis van het nieuwe format voor kwalificatiedossiers.
- > In de eerste bijeenkomst is geïnventariseerd welke thema's aanleiding geven tot veranderingen in het KD en hoe deze thema's verwerkt kunnen worden in het KD.
- > Vervolgens heeft het IFV het KD verder uitgewerkt en de opmerkingen en suggesties verwerkt. Het aangepaste KD is per mail voorgelegd aan de CWG. Binnengekomen opmerkingen zijn verwerkt.
- > In de tweede en derde bijeenkomst zijn de kerntaken, werkzaamheden, keuzes & dilemma's en competenties gedetailleerd opgesteld en doorgesproken. Na elke bijeenkomst is het KD naar de clusterwerkgroepleden gestuurd om te checken of de discussies en aanpassingen uit de bijeenkomst correct zijn verwerkt.

F.2 Procesinformatie

Procesinformatie	
Herzien door:	Clusterwerkgroep Incidentbestrijding gevaarlijke stoffen
Onder regie van:	Werkveldadviescommissie
Vastgesteld door:	Werkveldadviescommissie, 18 februari 2021
Versie:	1.0, 2021
Reden voor evt. wijziging kwalificatiedossier	Opdracht Ministerie van Justitie en Veiligheid, dd. 26 oktober 2017
Verantwoordelijkheid beheer en onderhoud	De verantwoordelijkheid voor het ontwikkelen en onderhouden van de kwalificatiedossiers voor functionarissen werkzaam binnen de organisatie van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing is belegd bij het Instituut Fysieke Veiligheid.

F.3 Brondocumenten

Bij de totstandkoming van dit kwalificatiedossier is gebruik gemaakt van onderstaande bronnen:

- > Referentiekader Regionaal Crisisplan (IFV, 2016);
- > Meerjarenvisie IBGS Brandweer Nederland (2014)
- > <https://www.mбораad.nl/begrippenlijst>
- > Competentiewoordenboek, BuitenhekPlus en Leeuwendaal (2012)
- > CompetentieBOX Gemeenten (www.aeno.nl).

Bijlage 1 Namenlijst

Leden Clusterwerkgroep	Organisatie
Hans Zuidijk	Voorzitter
Jessica de Olde	PRIB; vakgroep IBGS
Pouwke Jongbloed	PRIB; vakgroep IBGS
Harm de Bruin	Noord
Erik Eggink	Oost
Kees Heidema	Oost
Erik Steenbergen	Midden
Michiel Rhoen	Midden
Dennis Stoepman	Noord-West4
Pieter Vink	West-4
Eric Heijmans	Zuid-6
Ingmar Bijlsma	Zuid-6
Jaap Molenaar	IFV
Joannet van Breemen	IFV

Bijlage 2 Begrippen en afkortingen

Onderwijskundige begrippen

Begrip	Omschrijving
Kwalificatiedossier	Set van verschillende kerntaken, werkprocessen en competenties die samen een opleiding vormgeven en waar een diploma aan vast hangt.
Kerntaak	Een kerntaak is een substantieel deel van de beroepsuitoefening naar belang, omvang (tijdsbeslag of frequentie) of beide. Een kerntaak bestaat uit een geheel van inhoudelijk met elkaar samenhangende werkprocessen, kenmerkend voor de beroepsuitoefening. Een kwalificatiedossier heeft een beperkt aantal kerntaken. Alle kerntaken samen beschrijven de essentie van de beroepsuitoefening van de betreffende beroepsgroep.
Competentie	Het geheel van kennis, vaardigheden en attituden om in een bepaalde beroepssituatie adequaat te functioneren.